

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:

Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese:
Joi'a si Duminec'a.

Prețulu abonamentulu:

pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:

la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:

un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 42.

Dumineca, 6 Iuniu 25 Maiu

1880.

Festivitatile in Prag'a.

Brasiovu 2 Iuniu/21 Maiu.

Strigarile entusiastice de „Slava!“ cari au fa-
cut se resune vechii muri ai capitalei boeme, cu
asiunea primirei festive a Imperatului si Regelui,
si implutu de ingrigire animile suprematistiloru
austro-ungari. Ceea-ce s'a petrecutu in septeman'a
acést'a la Prag'a nu se potrivește de locu in siste-
mulu de suprematia nationala, care a domnit in
monarchia dela 1867 încóce. Acestu faptu de cea
mai mare gravitate politica e impacarea corónei cu
regiunea ceha, care dintre tóte popórele austro-un-
gare a facutu cea mai mare si energica opozitiune
sistemulu dualisticu-suprematistu.

Caletori'a Maiestatii Sale la Prag'a, desi are
formalu numai unu scopu militariu, possede in
si o insemnatate eminenta politica. Dove-
ditu estraordinare de simpatia, ce si le-au datu im-
munitatu Domnitoriulu si poporulu cehu si mo-
narchulu, in care au decursu festivitatile, arata, că
Monarchulu a voitu se documenteze de astadata in
modu demonstrativu multiamirea s'a cu atitudinea
observata de reprezentantii cehi in timpulu din urma.

Numai la chiamarea monarchulu au intratu
reprezentantii cehi in parlamentulu centralu din
Vien'a. Pasiti pe terenulu legalu, le dise Maies-
tatea S'a, si aci vi se voru satisfacé tóte pretensi-
unile indreptatite. Cehii facura asia, cumu a do-
ctulu capulu statulu si Majestatea S'a la rândulu
vine acuma a-le multiam prin aceea, că visi-
tatu Prag'a, cercetéza institutelu cehice, asista la
reprezentatiunea festiva in teatrulu nationalu cehicu
si interesséza cu de-ameruntulu de starea si pro-
sessele, ce le-au facutu acestu poporu.

Ar' crede omulu, că este ceva fórté naturalu, că
Domnitoriulu se fia cu-o astfelu de solitudinea
cãtra unulu din popórele sale cele mai valoróse si
comeróse. Cu tóte astea la noi in Austro-Ungari'a
nu este asia, séu celu puçinu pëna acuma nu a fostu
asia. In monarchi'a nóstra traiescu popóre privi-
lgiate, cari pretindu a avé unu dreptu deosebitu
chiaru si la solitudinea portatoriulu corónei. Nu-
mai Nemtii si Maghiarii potu primi pe Monarchu,
numai ei potu se converseze cu elu, numai loru le
datu a 'lu ospetá si ai serbatori presentia intr'unu
modu séu intr'altulu.

Centralistii, că si dualistii pretindu, că statulu
este alu loru, că limb'a statulu póte fi numai
limb'a loru, că constitutiunea este a loru, ce póte
fi dér' mai logicu decâtu aceea, că fiindu tóte ale
loru si monarchulu constitutionalu se fia numai alu
loru si pentru ei. Acést'a nu e teoria simpla ba-
zata pe suprematia nationala, ci se si practica in
faptu, pe câtu numai este cu putintia.

Din norocire in Cislaitani'a principiulu acest'a
basu constitutionalu s'a desapobatu de cãtra insusi
monarchulu prin aceea, că a primitu omagiele na-
tionele che totu atãtu de gratiosu că si pe acele
de Germaniloru boemi.

Toemai intr'unu momentu candu centralistii a-
ngariara o demonstratiune generala in contra ordo-
nautiei pentru egal'a intrebuintiare a limbelor ger-
mana si ceha in oficielu Boemiei, Maiestatea S'a
sesese in mediuloculu poporatiunei boeme si le dice
ei unor'a si altor'a: Impacati-ve pe bas'a drepturi-
loru reciproce, lucrati in unire pentru binele tierii
si alu statulu!

Provocarea la impacare si la unire, intervenirea
monarchulu in persóna pentru de a face possibilu
realizarea acestei dorintie a corónei, nu le convine
nici decum suprematistiloru, ei pórtu egalitatea nu-
mai pe buze, anim'a loru inse cere supunere la dic-
tatu „rassei domnitóre.“ Eata caus'a, pentru care
centralistii nemti s'au turburatu atãtu de cumplitu
reclandu, că Cehii primescu pe monarchu, că pe
repelele loru cu strigarea „Slava nasemu Krali!“
(Traiescu Regele nostru.)

„Din entusiasticele strigari ale Cehiloru resuna
si unu postulatu politicu, o cerere, care e atãtu de
mare si de departe batatóre încãtu chiaru si impe-
ratulu Austriei nu-i póte satisfacé!“ asia esclama
„Gazet'a germana“ din Vien'a.

Aceste cuvinte contienu amenintiarea, că Nemtii
se voru opune chiaru si acelor postulate ale Cehi-
loru cari sunt sustienute de cãtra guvernulu si
coróna.

Nu trebuie se-o mai spunemu ce trista perspec-
tiva ar' avé viitoriulu monarchiei, candu s'ar' im-
plini dorintia suprematistiloru. Incercarile loru
de a paralisá si actiunea de impacare moderata si
intielépta a guvernulu actualu nu voru mai poté
reesi. Egal'a indreptatire a tuturoru nationalitati-
loru, conditiunea de viétia a acestei monarchie, va
trebui se se realizeze câtu mai curëndu in mani'a
tuturorु inimiciloru ei. Visita Majestatii Sale in
Prag'a este unu semnu viuu si siguru, că corón'a
a imbrãciosiatu cu caldura caus'a popóreloru asu-
prite, numai déca aceste tóte si-o ar' sci aperá cu a-
ceea-si firmitate, cu care si-o apera poporulu cehu.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Cu privire lu afacerea de duelu Zichy-
Károlyi se anuntia, că camer'a ma-
gnatiloru a decisu, că se incuviintieze tra-
gerea in judecata a magnatiloru, cari au luat
parte la acestu duelu. Aceea, că participantii la
duelu au fostu desbracati de imunitate este justu
si usioru de intielesu, dér' aceea, că domnii mag-
nati, in zelulu loru de a resbuná mórtea comitelui
Zichy-Ferraris, au mersu atãtu de departe, că se
dé espressionu protocolara parerei loru de reu asu-
pra mortii comitelui Victoru Zichy, „care si-a
cástigatu pentru patria si pen-
tru acést'a camera (a magnatiloru) merite
atãtu de insemnate“, este ceva mai
multu decâtu surprindietoriu.

Tóta lumea scie, cam de ce felu a fostu re-
numele fostulu secretariu alu d-lui Tisza. Cumu
vine de camer'a magnatiloru 'i face onoruri, cari
se cuviniu numai barbatiloru celor mai meritati ai
tierii? Bine dice „Deutsche Ztg.“, că nu ajunge,
că cineva se móra in duelu pentru de a capetá o
absolutiune morala inaintea lumei. „De meritele“
comitelui Zichy nu scie lumea nimicu ori că, mani-
pularile sale financiare, pentru cari nu s'a justifi-
catu inca, au fostu aceste merite? De siguru, că
prin declaratiunea s'a cas'a magnatiloru nu a fa-
cutu nici unu serviciu moralei publice a tierii.

De bine, ce impacarea cu Croati'a,
care erá inca de anu se se faca, este acuma in
ajunu de a se realisá, ministrulu de finance Sza-
páry a insciintiatu directiunea financiara din A-
gram, că in Agram se va infintia unu cursu
pentru limb'a maghiara, cu scopu de
a invetiá pe functiuarii dela finance
unguresce. Ministrulu „recomanda“ acestoru func-
tionari studiulu limbei maghiare, dér' se vede, că
acést'a nu e numai o recomandare, deórece minis-
trulu adauge, că la inaintare se va luá in consi-
deratiune cunoscintia limbei maghiare, si că in
viitoru se voru numi dupa impregiurari func-
tionari croati in Ungari'a si functionari unguri in
Croati'a. Diarulu „Sloboda“ dice, că acést'a ino-
vatiune vatama pactulu ungaro-croatu. Opoziti-
unea croata are acuma cea mai buna ocaziune de a
agitá in dieta contra pactulu si a Unguriloru.

Diarulu „Politik“ salutandu sosirea
imperatulu la Prag'a, că unu semnu
bunu si paciniu pentru popórele Boemiei, caracte-
riséza situatiunea actuala politica a Cehiloru față
de opozitiunea germana in modulu urmatoriu:

„Candu deputatii nostri s'au decisu a intrá
in Reichsrath au corespunsu unei dorintie a Co-
rónei, care avea o positiune medilicítóre. Deca in

cursulu lungi sessiuni n'a successu a ne apropiá
de frumosulu scopu alu impacarei atãtu de multu
pe câtu s'ar' fi speratu in interessulu imperiulu,
pentru acést'a nu va face responsabili nimenea pe
deputatii nostri, căci si acesti'a dovedira o mode-
ratiune, care de multe ori a mersu pëna la abne-
gare de sine. E dreptu, că relele adunate de unu
anu încóce nu se potu delaturá intr'o luna, totu
asia de adevveratu inse este, că in privintia acést'a
s'ar' fi potutu dobëndi multu déca atitudinea con-
cilianta a deputatiloru nostri ar' fi fostu imitata si
de partea cealalta. Constituti'a, pe a careia base
stamu acuma, nu s'a facutu de cãtra urditorii ei
nici-decumu in interessulu nostru, dér' totusi nu ne
imparte numai datorii, ci ne dá si drepturi si pe
aceste trebuie se le aparamu cu atãtu mai multu,
cu câtu ni se dau in mesura mai mica.“

„Noi amu adusu mari jertfe pentru interessulu
imperiu si nu ne totu provocamu la zapisu; fa-
çia de noi inse nu numai că se provóca la zapisu,
dér' contrarii nostri mergu inca si mai departe si
voiescu se ne refuse, ceea-ce chiaru unu Shylok ar'
trebui se ne concéda. S'a disu intotdeauna, că
voimu se reorganisamu imperiulu pe base federa-
listice, si că acést'a ar' fi pericolosu pentru poterea
statulu; ei bine! acuma stamu pe bas'a consti-
tutiunei centraliste si nu ceremu vre-o reforma,
ci numai esecutarea ei factica. Cu ce dreptu ni
se opunu la acést'a cerere? Dér' dupa dreptu n'a
intrebatu nici-odata partid'a centralista si acuma 'i
lipsescu chiaru si pretecestele, de óre-ce trebuie se
ia refugiulu la asemeni mediulóce că cele intrebun-
tiate in contra ordonautiei pentru limbe. Chiaru
si constitutiunea centralista-germana a trebuitu se
tiena atata contu de referintiele Austriei poliglóte,
incãtu se nu lase spatiu pentru esistentia si des-
voltarea deosebiteloru nationalitati. Si nimenea
se nu ne dispute adi acestu spatiu. Noi recla-
mamu numai dreptulu nostru constitutiunalu si de
siguru, că nu ne insielamu sperandu, că imperatulu
si regele nostru nu va lasá, că constitutiunea se
decada la proprietate privata a unei partide.“

„Politik“ arata mai departe, că nu esiste intre
Cehi si Germani acea armonia, ce ar' fi de do-
ritu, dér' nu esiste nici acea inimicitia, de care se
vorbesce atata afara din tíera. Mass'a poporatiunei
germane a remasu neatinsa de acelu curentu de a-
gitatiune germana, care haranguéza pe Nemti cu
aceea, că sustiene, că elementulu germanu din Bo-
emia ar' fi periclitatu. Ori-ce s'ar' intemplá inse.
unu momentu unescu pe ambele popóre si acést'a
este fidelitatea cãtra imperatu si imperiu, increderea
in portatoriulu Corónei. Caletori'a imperatulu la
Prag'a dovedesce pe față, că corón'a inca are in-
credere in politic'a actuala de impacare a cabine-
tulu. Semtiemintele, ce unescu pe ambele popóre
faça de imperatu, le va face in fine se implinésca
si dorintia s'a cea mai ferbinte si acést'a este im-
pacarea. In fine „Pol.“ esprima dorintia, că
sosirea imperatulu in capital'a Boemiei se aduca
pacea intre popórele acestei tieri!

Russii nu încéta de a-si documentá „generosi-
tatea“ față de fostii loru aliati. Nu-i destulu, că
le-au luat judetiele basarabene si că le disputu
posessiunea Arab-Tabiei, atitindu pe Bulgari contra
loru, dér' nu voiescu se lase Romaniei nici macaru
cele optu milioane de franci, ce le-au
primitu guvernulu romanu la isbucnirea resbelulu in
primavéra 1877, că subsidiu din visteri'a statulu rus-
sescu. Diarulu „Times“ i se scrie dela Bucuresci
ca acést'a suma a devenitu earasi obiectulu
unoru nóue negociari. Russi'a face propunerea,
că acést'a suma se se substraga dela sum'a, ce-o
pretindu supusii romani că despagubire pentru pa-
gubele, ce li s'au causatu la trecerea trupelor
russesci prin Romani'a; d. Brati'anu inse vo-
iesce, că acést'a suma se se privésca, că unu sub-
sidiu (ajutoriu) de resbelu, pe care Romani'a se
nu fia obligata alu replatí, cu deosebire din cauza,

că în tractatele dela San-Stefano și dela Berlinu nu s'a stabilitu nici-o despăgubire de rebelu pentru Romani'a. Dreptulu l'ar' avé dieu statulu romanu de a pretinde o desdaunare pentru ajutorulu dela Plevn'a, dér', ce se-i faci — nu este statu slavicu.

Dela Scutari se tramite teastulu unei proclamatiuni, ce au adresat'o siefii ligei albanese „câtra poporulu din Albani'a“ și care suna asia :

„Dumnedieulu Albanesiloru, care e mai puternicu decâtu Europ'a lipsita de sentiulu de dreptate, nu voiesce, că noi se devenim jucari'a intereseloru straine și elu ne va dá o taria neresistibila. Europ'a a decisu mórtea nórta nationala, ea voiesce se ne vanda Greciei și Muntenegrului. Cine se ne iea în aperature? De unde se asteptamu scapare? Patriotismulu nostru e singurulu nostru scutu, singurulu nostru ajutoriu! Dupa o lunga amortiéla generatiunea ce traiesce e chiamata, de a cumperá cu sangele seu generatiuniloru viitóre vieati'a nationala. De órece și în lucrurile cele mai mici trebuê se fia o putere conducétóre, cei mai bestrani și întiepti ai poporului au creat'o pe acést'a și au instalat'o în Scutari și în Prevesa.“

„Albanesiloru! Ascultati orbisiu acestui mare consiliu alu vostru, care intrunesc în sinula seu barbatii și patriotii vostri cei mai buni. Porniti în cete mari armate la Scutari și Prevesa! Parasiti ori-ce inchipuire a unei grabnice victorie și ve pregatiti de a suferi, de a rabdá, de a jertfi și a luptá multu și greu, căci acést'a ve va asigurá triumfulu Voiescu se ve persuadeze, că se depuneti armele și se ve întórceti la supunere câtra Sultanulu, ba póte voru voi se ve silésca la supunere. Nu ascultati de aceste admoniari și spuneti acestoru profeti falsi, că ve veti luptá pentru a vóstra redestepare. N'avemu a ne teme de nimicu, căci mai multu reu nu ne-ar' poté face unu desastru, decâtu amu avé a suferi prin amputatiunea, ce Europ'a a hotaritu a o face la corpulu nostru. Avemu inse a sperá totulu: vieatia, independentia, viitoriu, libertate. Mari eroi din patri'a nórta stau deja în serviciulu santei nórte cause. Vomu trebui se ne luptamu în contra a doi, póte și a trei inimizii, ne vomu luptá inse și ne vomu arátá viteji. Grabiti în taberele, unde zace viitorulu nostru. Dumnedieu e cu noi!“

Comiteatlu albanesu a adressatu totodata unu memoriu câtra consiliu strai ni (alu Austro-Ungariei, Françiei, Germaniei, Rusiei, Italiei și Angliei), cari sunt cu resiedinti'a în Scutari. În acestu memoriu demonstréza Albanesii, că prin aceea, că a datu în schimbu Muntenegriniloru districtulu Gusinie, „s'a vatamatu tractatulu prin ignorarea principiulu de nationalitate, care este bas'a dreptului publicu european.“ Albanesii sunt convinsi, că la acést'a cestiune Pórt'a a consemntitu numai silita și că poturile mediolocitórié n'au fostu informate despre vointi'a poporului albanesu.

„Sustienerea nationalitatii nórte a fostu și este scopulu nostru celu mai înaltu“ — dice memoriulu mai departe. La scirea despre cessiunea districtelor Hotti și Gruda s'au adunatu 10,000 luptatori spre a respinge incalcarea incercata de câtra Muntenegreni. „Noi nu avemu alta intentiune, decâtu de a ne tiené de tractatulu de Berlinu și a stá în defensiva, tocmai asia precumu nu vomu suferi, că cineva se calce teritoriulu nostru, nu vomu călca nici noi teritoriulu strai nu.“ Memoriulu conjura în fine pe marile poteri, că, fiindu informate despre starea adeverata a cestiunei, se impede versarea de sange albanesu, care ar' strigá la ceriu, și se nu refuse Albaniei drepturile, ce se dau tuturoru celorlalte popóre! —

„Ostseezeitung“ din Varsiovi'a vestesce, că este vorb'a despre convocarea la Moscova a unui „conciliu generalu ortodoxu“ alu bisericeii grece, în scopu de a face o legatura intima între cultulu nationalu rusu și celelalte comunitati imprastiate în resaritul Europei. Adeveratulu scopu ar' fi împotrivirea contra proselitismulu activu alu catolicismulu romanu. Patriarhulu de Constantinopole va fi chiamatu de asemenea, că și ceilalti prelati greci. Diarulu „Wienny“ din St.-Petersburg, propune chiaru de a se invitá la acestu conciliu d-rulu Dollinger și alti siefi ai catoliciloru vechi“, cari respingú dogm'a infalibilitatíei Papei.

Romani'a și Bulgari'a.

„Romanulu“ de Joi publica circular'a ministrulu de esterne Boerescu câtra reprezentanti' Romaniei în strainatate în privinti'a proiectulu de lege presentatu de guvernulu din Sofia adunarei nationale bulgare asupra naturalisarii supusiloru romani de origine bulgara, cari locuiescu în Dobrogea etc. „Cuprinsulu

acestui proiectu — dice circular'a d-lui Boerescu — declara, că Dobrogea este unu teritoriu hrapitu dela Bulgari'a și anecsatu de Romani'a. Proiectulu printr'unu indemnulu la emigrare ne mai pomenitu și prin deosebirea ce face între supusii uneia și aceleiasi tieri, organizéza unu sistemu de naturalisatiune, care e preste putintia se fia primitu, fiindu că elu este contrariu cu principiile dreptului publicu și internationalu. . Nu pare óre, că aci ar' fi aprópe o provocatiune directa? Déca proiectulu ar' fi votatu, de adunarea bulg. nu ar' fi óre atunci Romani'a în dreptu se faca represale și se decreteze mesuri analóge față cu locuitorii din Bulgari'a, din care o mare parte sunt de origine romana? . . Óre acést'a lupta pentru vrajmásiésca atragere reciproca a locuitoriloru unuia din principate câtra celalaltu n'ar' provocá ea intr'unu chipu primejdiosu o incurcatura vatamatóre și regretabilulu prejudiciu pentru interesele publice ale ambelor parti și mai alesu pentru interesele comerciale ale Bulgariloru? Nu s'ar' periclitá óre în modu seriosu liniscea și stabilitatea ce congressulu dela Berlinu si-a impusu se fundeze în Orientulu Europei? Nu s'ar' cuprinde aci germele unei complicatiuni eventuale?“

„Este în interessulu cunoscutu alu ambelor principate vecine de a întretiené cele mai bune relatiuni; este în interessulu Europei, care voiesce prin pace se 'si apere oper'a în Orientu, că se nu se ivésca vreo încordare în relatiunile dintre Romani'a și Bulgari'a și nici se existe asia ceva. În numele acestoru interese și basatu pe aceste consideratiuni, cabinetulu romanu îndémna pe guvernulu bulgaru se renuntie la stipulatiunile din proiectulu seu de lege, care vatama pe Romani'a, și crede de a s'a detoria se aduca acést'a neintielegere în modu confidentialu la cunoscinti'a guvernulu (francesu, anglesu s. a.), pentru că se devina posibilu, pe câtu este înca vreme înlaturarea unoru greutati, a caroru întindere și însemnatate nu potu fi prevediute.

Interessantu e pasagiulu acel'a alu notei guvernulu romanu, care combate art. 3 alu proiectulu bulgaru, în care se dice, că Dobrogea o parte Bulgariiei anecsatu la Romani'a. Elu suna asia:

„A desemná Dobrogea, că o provincia bulgara anecsatu la Romani'a, este a negá adeverulu istoricu. Dobrogea a fostu pe rëndu tartara, romana, otomana, dér' niciodatu bulgara. Ea fú luata în secululu alu 13-lea și cu nesce fruntarii multu mai întinse de câtu cele actuale de câtra principi romani dela nesce triburi tartare. Principi romani au fostu aceia, dela cari au smuls'o Sultanii la începutulu secululu alu 15-lea. În fine de Turci'a a despartit'o Europ'a candu, dupa resbelu din 1877/78, ordoná cedarea ei Romaniei. Guvernulu princiaru, printr'o circularu dela . . . . . adresata reprezentantiloru sei în strainatate, s'a vediu nevoitu se 'si ridice vocea s'a contra afirmariloru gresite și a trebuitu se arate inlantiuirea impregiariloru, pretensiunile istorice și succesele militare, ce 'i-au adusu Dobrogea, Reinoiescu astadi aceste protestari spre a aretá nulitatea tesei, care sustiene, că Dobrogea ar' fi unu peticu de tiéra ruptu din Bulgari'a.“

„Singur'a analogia, care exista înca de curéndu și care a existatu vreodata între Bulgari'a și Dobrogea, a fostu calitatea loru comuna de a fi provincii otomane. Ambele au ruptu aceste legaturi spre a merge la destinatiuni opuse. Una s'a reintorsu la unu Statu, caruia 'i-a apartienutu deja altdiéta și este fericita, că póte se se impartasiésca de esistenti'a lui independente și prospera; cea-lalta, cu ajutorulu unoru sacrificii, în care Romania a avutu o parte largu, a fostu transformata în principatu autonomu, căci a fostu considerata în stare d'a dobândi drepturile de autonomi, precumu și d'a indeplini obligatiunile acesteii autonomii și d'a cumpani responsabilitatea ce ea aduce cu sine. — Întré aceste obligatiuni ale unui principatu, care este în specialu o creare a dreptului internationalu, figuréza în prim'a linia respectarea reguleloru prescrite de dreptulu internationalu. Citatulu articulu 3 se presinta că o calcare strigátóre a acestoru prescriptiuni. . . . .“

Primirea Maiestatii Sale în Prag'a.

Orasiulu Prag'a a stralucitu în diu'a de 1 Iuniu în hain'a festiva, ce a îmbracat'o în onórea visitei Maiestatii Sale. Stradele erau pline de lume și de miile de deputatiuni îmbracate în costumurile pitorescei nationale. Casele și façiadele zidiloru principale erau decorate cu covóre, stindarte: banderii caleretie adástau sosirea trasurei imperatesce, arcuiri

de triumfu s. a. contribuieau la infrumsetierea orasiului. La gara astéptá principele de coróna Rudolf, cu adiutantiu sei, și cu autoritatile înalte civile și militare. Peronulu garei erá cu deosebire frumosu ornatu. Deasupra portalulu dela saloniulu curtii era vulturulu imperatescu, la drépt'a emblema Boemiei, la stang'a aceea a Moraviei, ear' dedesuptu corón'a boema în avru cu inscriptiunea: „Viribus unitis!“ Devis'a acést'a imperatésca se vedea cu litere mari în limb'a boema și pe primulu arcu de triumfu din apropierea garei, înainte arcuului se vedea statu'a Austriei și a Boemiei. Maiestatea S'au dându-se josu din vagonu a îmbraciosiatu de doi ori pe principele mostenitoriu, care l'a întimpinat celu d'antau și apoi a primitu raportulu militarulu dela generalulu Philipovici și a trecutú în revista compani'a de onóre ce se aflá cu music'a la gara întorcéndu-se spre primariulu Skramlik acést'a în adresatu o vorbire jumetate în limb'a cehica și jumetate în cea germana, salutandu cu bucuria în numele poporatiunei sosirea imperatului și regelui vechi'a și gloriós'a cetate regala Prag'a și facéndu se interpretulu sentiementelorú ei de iubire, fideltate și de entusiasmu pentru imperatulu.

La acést'a vorbire a respunsu Maiestatea S'a: (neastiesce) „Asigurarile loialitatii și alipirei vóstre câtra Mea si cas'a Mea 'Mi causéza o adeverata multamire și cu placere voiu petrece câteva dile în midiloculu locuitoriloru fideli ai regescei mele capitale provinciale Prag'a, cari fiului meu principelui mostenitoriu, a facutu petrecerea aci atátu de placuta (Cehesce) și Mie 'mi zace multu la anima, că acestu orasiu se prospereze întotdéuna și de aceea Me voiu bucurá, déca în timpulu siederei Mele aci Me voiu convinge de mult, că Prag'a înainteza constantu pe cararea desvoltarei spirituale și materiale.“

Cuvintele monarchulu au fostu salutate cu strigari entusiastice de „Slava!“ și „Hoch“. La 3 óre dim. imperatulu ajunsu între aclamatiunile poporului la palatu. Înainte de amédiu imperatulu a primitu în audientia pe înaltulu cleru, nobilimea, condusa de cardinalulu principe Schwarzenberg, pe reprezentanti' armatei în frunte cu gener. br. Philipovici și cu princ. mostenitoriu archiduce Rudolf, că colonelu, pe primariu și consiliulu comunalu, pe presiedinti' tribunaleloru, pe rectorulu Universitatii s. a.

Dupa amédiu în 1 Iuniu Maj. S'a a vizitatú spitalulu garnisónei, institutulu patologicu-anatomicu (aci se scrie, că elementulu cehu erá reprezentatu în mare numeru și se audieau ne'ncetá strigari de „Slava!“ Candu imperatulu a trecut prin vestibulu se audi o voce: „Slava nasemu cekemu Krali!“ — Slav'a regelui nostru boemu! — De aci monarchulu a mersu la museu, apoi la institutulu chemicu, la cela pentru sciintiele naturale și apoi la scól'a superióra reala cehica s. a.

Candu a primitu în audientia consiliulu comunalu Maj. S'a a disu câtra Dr. Iireczek: „Activitatea Reichsrathului a fostu de astadata estroardnara. Mai este înca ce-i dreptu multu de doritu, dér' o spunu tare, că se-o auditi cu totiu: S'a facutu multu.“ — Dr. Rieger a disu câtra imperatulu: „Ne vomu impacá, déca vreo câteva spirite infocate se voru fi mai linistitu pugni!“ Vorbindu despre viitórea sesiune a dietei Dr. Rieger dise, că partid'a s'a isi va dá tóta silinti'a de a mediocú o intielegere între Cehi și Nemti și că se voru pune la lucru, propunendu'si de a documentá cea mai mare patientia. La acést'a se fi respunsu Maj. S'a: „Ce se atinge de patientia, poteti se luati unu esemplu dela mine. — Librariulu Tempisky, întrebatu de Maj. S'a despre mersulu negociulu cu cârtile, dise ca confusiunea cu ortografi'a germana ingreunéza multu vinderea cârtiloru în Germani'a. Imperatulu respunsu ridiendu: „Dér' principele Bismarck a opritu pe ampoiati sei de a folosi acést'a noua ortografi'a.“ Tempisky: „Asia, Maiestate, dér' prin scoli se observa a tóte astea fórte strictu.“ Acest'a rogá în fine pe monarchu se faca, că se se stabilésca o uniformitate în ortografi'a germana. Imperatulu respunsu ridiendu: „Acést'a nu va fi cu putintia!“

Eata dér' că nu numai noi Romani suferim de lips'a unei ortografii uniforme, déca și Germanii mai au se lupte astadi cu acestu neajunsu, nu avemu nici cea mai mica causa de a desperá, pentru că nu scriemu toti cu aceeași ortografi'a!

Între alti Maj. S'a a primitu în audientia s. pe primulu rabinu evreu Hirsch, care a aparutu în ornatu. La intrare a întrebatu pe ceremoniarulu, déca 'i va fi ertatu a binecuventá pe Maj. dupa vechiulu usu ritualu jidovescu. Întrebatu fiindu imperatulu în concessu acést'a și rabinulu intrá cu capulu acoperitu în sala și rosti în limb'a ebraica și

germana binecuvântarea cea mare asupra Maj. Sale și a casei demnitore.

În fine s'a observat, că Maj. S'a, unde numai a putut, a accentuat necesitatea impacării. Asia a provocat și pe nobilime, că se lucreze în unire pentru binele și prosperarea statului întreg. Diarula „Politik“ provocându-se la dorința acestă exprimată a Maj. Sale dice, că agitațiilor germane li s'au luat ori-ce basă prin aceea, că monarhul aproba pe deplin acțiunea de împacare a comitelui Taaffe. Diarula „Pokrok“ află, că guvernul s'a decis a schimba legea de alegere boema. Majoritatea dietei fiindu astăzi încă germană, probabil, că va respinge proiectul guvernului, atunci diet'a va fi închisă. Deoarece Cehii sunt în minoritate ei vor lua o poziție defensivă, până ce vor avea ceva garanție pentru succesu fia cu voi'a său în contra voinței centralistilor. — „Narodni Listy“ cu ocaziunea acestă a adus pe tapet chestiunea în cononare a Maj. Sale de rege alu Boemiei.

În diu'a de 2 Iunie a vizitat Maj. S'a noulu teatru nationalu cehic, care s'a zidit acuma. Aici în salută Dr. Rieger în limb'a cehă, aratându însemnata acestui institutu de artă, pentru dezvoltarea etică a națiunii cehă, elu a datu expresiune speranței, că și soși'a principelui mostenitoriu va petrece bucuros în Prag'a și va cerceta adeseori cu principele acestu teatru. Maj. S'a răspuns cehesce, că se bucură de zidirea acestă monumentală, care va servi întotdeauna spre onoare orașului Prag'a și națiunii. După acestă Reuniunea de cântări „Hlahol“ a intonat unu coralu nationalu cehic. — La 7^{3/4} s'era Maj. S'a cu principele Rudolf asistat la reprezentarea festivă în teatrulu cehic. Când intrară în logia rezună teatrulu de strigări entusiastice de „Slava!“ Doue strofe ale imnului imperatesc s'au cântat, publiculu standu în picioare. La departarea Maj. Sale pe orele 9 se repetă ovatiunile. — Orașulu întregu a fostu iluminat în modulu celu mai strălucit. Corone imperiale și boeme în colorile cele mai frumoșe se vedeau în toate colțiurile. Majestatea S'a, traversându în trasura stradele, fû salutat cu aclamațiuni entusiastice, infinite. —

Dela sinódele eparchiali romane gr. or.

(Urmare.)

Siedinti'a X-a se țien în 5/17 Maiu d. am. dată după deschidere dep. Simeonu Popescu, făcând propunerea: „că sinodulu se insarcineze pe consistoriulu archidieceșanu, că se comunice la toti deputatii celu pușin cu 2 septemani înainte de deschiderea sesiunii, toate proiectele de regulament și toate rapórtelile consistoriali, ce va avea se le desbata sinodulu. Acésta propunere se transpune comisiunii pentru propuneri. Totu acestu d. dep. face propunerea: „că sinodulu, avându în vedere concludulu din siedinti'a a IX-a, prin care se autorisóza consistoriulu a primí în cursulu teologicu și tineri absoluti numai de gimnasiulu inferioru; avându în vedere mai departe, că asemenea tineri nu voru fi în stare a urmări cu succesu studiile prescise de planulu de invetiamentu în vigóre, se insarcineze pe ven. consistoriu archidieceșanu, se elaboreze unu proiectu de modificare alu planului de invetiamentu în secțiunea teologică a institutului Andreianu. La cererea d-lui deputatu sinodulu acorda urgent'a pentru acésta propunere.

Se pune la ordinea dilei continuarea raportului comisiunii bisericesci asupra raportului consistoriului diecesanu. Înse la discușiune a datu punctulu VIII relativu la trecerea dela biseric'a romana gr. or. la alte biserici și viceversa, din care se constată, că la aceste treceri se comitu cele mai regretabile abuzuri. Sinodulu îndruméza pe ven. consistoriu, că pentru delaturarea abuzurilor, ce s'ar iví, se facă pasii necesari pe lînga organele statului; éra Escelenti'a S'a d-lu Metropolitu este rogatu se facă după potința visitatiuni canonice prin acelea țienuturi, pe unde s'au escatuturbari religioșari.

Punctulu XIII relativu la impartirea ajutoriului pe statu la preoti s'a desbatutu în siedinti'a confidențială. Dr. St. Pacurariu face propunerea, că pe viitoriu acestu ajutoriu se se imparta numai la preoti esteri seraci, conformu destinațiunei sale. Comisiunea primese de a s'a acésta propunere. Ea da înse la o îndelungată desbatere, care se încheia cu aceea, că sinodulu, în urm'a deslusirilor date de presidiu în privinți'a procedurii urmate pînă aci la impartirea acestui ajutoriu, că spre știința raportulu consistoriului. În fine cu pri-

mirea punct. XV relativu la introducerea în archidieceș'a dela 1 Ian. a. c. a regulamentului pentru procedur'a judecatoréșca în cauze matrimoniale, votatu de congressulu nationalu bisericescu din 1878, se finesce desbaterea raportului comisiunii bisericesci și siedinti'a se redica la óre sér'a.

În siedinti'a XII-a ținută în 6/18 Maiu dep. S. Popescu face o propunere: „că presidiulu la o binevenită ocaziune se se adreseze în numele sinodului printr'o reprezentatiune la locurile mai înalte pentru a obține din visteri'a statului o înmulțire a salariiloru d-loru asessori consistoriali. Acésta propunere se transpune comisiunii pentru propuneri. Dr. Ioanu Popea face două propuneri și adeca: a) Pentru a se creá unu fondu centralu de pensii pentru preotimea din Archidieceșca și b) că consistoriulu archidieceșanu printr'unu circulariu se indemne preotii din archidieceșca se înființeze ei conferințe, pentru a se întielege și a cauta mediulócele proprie pentru promovréa intereselor materiali și morali atâtu ale loru câtu și ale poporului incredințiatu conducerei loru. Ambele aceste propuneri se transpune comisiunii pentru petitiuni.

Urméza la ordinea dilei raportulu comisiunii organosatórie asupra raportului generalu alu consistoriului archidieceșanu despre activitatea s'a în siedinti'a plenaria asupra punctului V relativu la arondarea și întregirea protopresbiteratelor, ce pîn' acumu încă nu s'au îndeplinitu, se nasce o desbatere îndelungată, care se încheia cu aceea, că sinodulu primese propunerea d-lui St. Pacurariu, că adeca arondarea acestoru protopresbiterate — în numeru 21 — se se separeze de întregirea loru. Sinodulu primese mai departe, că arondarea protopresbiteratelor se se execute pe calea ordinară și adeca consistoriulu archidieceșanu este îndrumat, că se pregátésca conformu concludelor congressului nationalu bisericescu întregu proiectulu de arondare și se lu astérna la timpulu seu congressulu nationalu bis. se-i notifice cauzele, din cari consistoriulu și sinodulu n'au putut satisfice pînă acuma insarcinării primite din partea congressului. Ceea ce se atinge de acele protopresbiterate, cari prin arondare nu suferu mari schimbări teritoriale, acele consistoriulu archidieceșanu se le întregésca fara amanare. Desbaterea punctului VII, prin care se substernu regulamentele congressului: a) pentru regularea parochielor; b) organizarea provisoră a invetiamentului; c) pentru procedur'a judecatoréșca în cauze matrimoniale; d) concludulu pentru înființarea unui fondu metropolitanu și e) concludulu, prin care se deobliga fiacare comuna bisericescă a 'și procnrá protocoalele congressului, sulevéza chestiunea de competentia; se nasce ad. întrebarea deca congressulu este îndreptatitu a impune sinodului archidieceșanu buna óra unu regulamentu pentru regularea parochielor, de vreme ce și sinodulu archidieceșanu are unu regulamentu alu seu, care s'a și introdusu deja în Archidieceșca. Comisiunea avându în vedere, că în casulu de față există unu conflictu între aceste două regulamente; considerandu mai departe, că în statutulu organicu nu se specifică detaliat agendele, ce cadu în competentia sinódelor și a congressului în sfer'a, în care se întalnescu competentiele, face urmatori'a propunere:

1. Sinodulu archid. de astadata ia la cunoscința publicarea și introducerea susu amintitelor regulamente și concludu, conformandu-se lor; 2. Se se céra dela congressu se pregátésca unu statut, în care se se precizeze competentia sinódelor și a congressului în ceea ce privește regularea afacerilor bisericesci și a celor școlare și fundationare, ce depindu de ele; de asemenea se fixeze și norm'a, după care au a se promulgá concludelile congressului, ér' consistor. archid. se se îndruméze a substernu congressulu proximu unu materialu pregatitu în acésta privința; 3. Pînă la aducerea unui atare concludu congressualu toate regulamentele congressului se se publice prin sinodulu archid. . . . Timpulu fiindu înaintatu siedinti'a se încheie la 1 óra d. am.

Pentru Romanii inundati din Transilvani'a și Ungari'a.

Siermasiu 1. Iunie 1880.

On. D-le Redactoru! Pentru Romanii inundati din Transilvani'a și Ungari'a am colectatu din comun'a Siermasiu dela:

Domnii și Dómnele: Susana Maioru 50 cr. Gregoriu Buzanu 50 cr. Todorica Simionasiu 50 cr.

Ioanu Bothazanu 20 cr. Franciscu Róșleru 20 cr. Ioanu Germanu 20 cr. Rozalia Suciagu 20 cr. Elena Beleanu 20 cr. Dela mai multi 50 cr. Alesandru Maioru preotu 1 fl. Suma 4 fl. v. a.

Acésta sumulitia binevoiti a-o înmaná onor. comitetu. Primiti s. c.!

Alesandru Maioru
preotu g. c. romanu.

La iniciativ'a d-lui Diamandi Manole au încursu prin d-lu Chiritia Teodoru din Romani'a.

dela d-n'a Alexandrina Assan 50 franci; dd. B. S. Cristu 20 franci; Arista Nacu 25 fr., Doctor Severinu 20 fr., Ioanu Nacu 20 fr., în totalu 135 franci.

Pînă acuma au încursu la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“ în totalu 2882 fl. 58 cr., franci 18,417 20 cent. și 100 mărți germane.

(Va urmá.)

Impartirea ofrandelor pentru inundati.

(Urmare.)

XVII.

Processu verbalu, încheiatu în comun'a Bradu la 17/29 Aprile 1880, în presentia d-loru delegati ai comitetului pentru romanii inundati, instituitu în Brasiovu, Nic. Th. Ciurcu și D. Dr. Aurel Muresianu, a d-lui pretore Simeonu Píso, a d-lui protopopu, Nicolau I. Mihaltianu, a d-lui parochu Georgiu Bogdanu, a d-lui primariu Georgiu Gavrila și a d-lui Constantin Costinu membru alu Representantiei comunale.

Dnii delegati ai comitetului din Brasiovu, mergendu la față locului și convingendu-se despre marele pagube ce au suferitu locuitorii din Bradu și cu deosebire vreo 20 familii, a carora case au fostu mai multu ruinate de apă Crisiului, au impartit ajutoré între cei mai lipsiti — dându-se banii fiecaruia în mana — în modulu urmatoriu:

1. Lui Avisalonu Banciu, caruia apă în ruinat cas'a mai de totu, i s'a datu sum'a de 30 fl. v. a.

2. Lui Georgiu Gavrila, apoi meseriasiloru Ladislau Irodenca, și Géorgiu Golcea, în fine lui Atanasiu Pascu și si Aronu Bogdanu li s'au datu câte 20 fl. v. a. (100 fl.)

3. Veduvei Saric'a Mateiasiu, lui Ioanu Angelu, Nicolae Olariu, Maria Sabéu, orfanei Mari'a lui Todoreanu, Fani Luca, Trifu Costea și Ioanu Costea, Lina Gavrila, Georgiu Giu'l'a și Simeonu Ungureanu li s'au datu câte 12 fl. v. a. (132 fl.)

4. În fine s'a datu lui Lazaru Mihetiu, Constantin Stanu, Petru Popa, Aciu Mali, Iurc'a Sofia, Anica Birta, Lascutiu Petca și Petru Feeru câte 8 fl. v. a. (64 fl.)

Domnii delegati convingendu-se, că apă în dilele inundarii a ruinat și podéla scólei școlare confess. gr. or. din locu, și vedindu totodata, că acésta scóla este lipsita de multe obiecte de invetiamentu necesare, au datu pe sém'a ei unu ajutoriu de 50 fl. v. a.

Se observa, că pentru Maria Todoreanu, care este orfana și minoréna, s'au datu banii ce i se cuvínu ei în suma de 12 fl. d-lui protopopu spre a îngriji pentru densa.

Pînă a nu se încheia processulu-verbalu s'a prezentat înainte d-loru delegati unu nenorocitu locuitoriu din comun'a Bradu, aratandu că înainte cu o septemana fiindu absentu de acasa a isbucnit focu în siur'a s'a și pînă ce s'a intorsu a arsu totu ce avea, siura casa etc. și rogandu-se că se fia luat și elu în considerare, deoarece are 5 copii și este fórte lipsitu. Dnii delegati au datu acestui nenorocitu 20 fl. v. a.

În urm'a acésta se încheia processulu-verbalu și urméza spre adevérire subscrierile.

(L. S.) Nicol. I. Mihaltianu (L. S.) Simeonu Píso
Prot. gr. or. alu Zarandului pretore.

Georgiu Bogdanu, parochu Georgiu Gavrilla
Constantin Costinu, professoru. primariu

Ioane Angelu, Irodenca Ladislau, Avisalonu Banciu, Georgiu
Julla, daunati.

XVIII.

Processu verbalu încheiatu în comun'a Bai'a de Crisiu la 17/29 Aprile 1880 în presentia d-loru delegati ai comitetului pentru romanii inundati, instituitu în Brasiovu Nic. T. Ciurcu și Dr. A. Muresianu, a d-lui avocat Sigmund Borlea, a d-lui George Padureanu not. comunalu în Bai'a de Crisiu, a d-lui preotu gr. un. din locu Liviu Iancu și a d-loru Constantin Costinu și Stefanu Albu, professori din Bredu.

Dnii delegati ai comitetului din Brasiovu întielegendu, că în comun'a Bai'a de Crisiu au avutu daune în urm'a inundarii numai pucine familii romane, cari nu sunt de totu lipsite, s'au hotaritu, că dreptu desdaunare ale acestora se

contribuie cu-o mică suma în favoarea școlii române ce o conduce preotul din locu Liviu Iancu și care prin propri'a s'a staruintia și diligenția se susține, avându aproape la 20 elevi, cari, după testimoniul d-loru profesori gimn. din Bradu, capeta o pregătire atât de bună, încâtu potu se fia supusi și reesu la esamenulu pentru primire în gimnasiu.

Avându în vedere zelulu deosebitu alu memoratului preotu Dnii delegati au decisu a dá în favoarea susținerii școlii sale private sum'a de 60 fl. v. a. cu scopu de a poté procurá cartile și recuizitele necesare, dându la timpulu seu socotéla în publicu despre cheltuielile facute.

D-lui preotu Liviu Iancu, care susține acést'a școlá dela anul 1874 i se dá o mică recompensa de 50 fl. v. a. dnii delegati rogându, cá se staruiesca mai departe pe acést'a cale în folosulu luminarii poporului romanu în limb'a materna, convinsi fiindu cá astfelu va reesi a preface acést'a școlá într'una regulata confessionala, care se corespunda tuturor cerintieloru locali.

În totalu s'a datu în Bai'a de Crisiu suma de 110 fl.

Cu acést'a încheiandu-se acestu processu-verbalu spre adevărire lui urméza subscrierile celoru presenti.

Sigismund Borlea. (L. S.) Liviu Iancu,
Stefanu Albu. preotu rom.
Const. Costinu. (L. S.) Georgiu Padureanu
nótariu.

(Va urmá.)

Diverse.

[Sesonulu băiloru] s'a începutu la 1 Iuniu st. n. Suntemu curiosi, déca în anul acést'a administrati'a băiloru din Transilvani'a va satisfice mai multu mariloru cerintie de confortu și buna rânduiea ale publiculuu visitoriu. Numai în modulu acést'a băile transilvane voru mai poté sustiené concurenti'a băiloru din Romani'a și din strainatate. Unu postulatu capitalu pentru sustienerea concurentiei este și a fostu întot-déuna efitinatatea. Ar' fi reu déca proprietarii de case s. a. ar' crede cá trebuie se se regreseze într'o singura véra de perderile ce le-au avutu într'unu siru de ani. — Constatamu cu placere, cá s'au facutu pasi deocamdata de a usiurá celu pușinu caletori'a óspetiloru pe la băi. Asia se capeta la tóte statiunile călei ferate orientale (lini'a Oradea-Mare-Brasiovu-Prédealu) pēna la 15 Octobré a. c. pentru mergere și întórcere la băile din Elöpatatak (Valcele) bilete cu pretiulu scadiutu. Acele bilete au valóre pēna la 15 Octobré și se potu întrebuintiá și pentru caletoriile cu trenurile accelerate. — Post'a (cu trasura) între Feldióra și Elöpatatak s'a deschisu dela 1 Iuniu a. c. ea va comunicá în fiecare di și va stá în legatura cu trenulu de persóne ce vine dela Orade'a și ce pléca dela Brasiovu. Totu felulu de scrisori, pachete și si persóne potu merge cu post'a, care pléca din Feldióra la 10 óre 30 min. și sosese în Elöpatatak la amédiu (12 óre), ear' din Elöpatatak pléca la 4 óre d. a. și sosese în Feldióra la 5 óre 30 min. d. a.

[Cur'a cu apa rece.] Facemu atenti pe onor. nostri cetitori la anunciulu de pe column'a a 4-a, a d-lui Dr. Hosanu, mediculu institutulu de cura cu apa rece (Priessnitz) din Gráfenberg. D-s'a, unu medicu și hidroterapeutu eminentu, de nationalitate romanu, ofera a dá informatiuni detaiate despre acést'a cura tuturoru acelor'a, cari au trebuintia de acést'a cura séu cari, cu deosebire în Transilvani'a séu în Romani'a, voru voi a infintiá asemeni institute de cura cu apa rece după modelulu celui renumitu dela Gráfenberg. Nu mai trebuie se vorbimu despre efectele binefacétóre ale acestei cure, căci ele sunt în generalu cunoscute și ne pare bine vedendu, cá d. Dr. Hosanu doresce a folosi cu pracs'a și cu cunoscintiele sale și suferindiloru din patria.

[Dela curtea romana.] Sambata 17 Maiu curentu, D. Cavaler Keun, insarcinatu de afaceri a M. S. Regelui Tierilor-de-Josu, care avea misiunea a remite A. S. R. Domnului impreuna cu o scrisóre din partea M. S. Regelui Tierilor-de-Josu, ordinulu „Leului Neerlandes“, a fostu primitu, cu personalulu legatiunei regale, la Palatululu din Capitala, în audientia oficiala.

[Monumentu.] Ministrulu de interne alu Romaniiei a dispusu a se redicá în orasiulu Constanti'a unu monumentu comemorativu a nexarei Dobrogei la Romani'a. Pentru completarea sumelor necesarie acestei opere frumóse s'a deschisu list'a de subscriptiuni în întregu judetiulu, incredintiandu-se d-loru administratori de plasi câte dóne liste.

[Plantatiune în Dobrogea.] Cētimu în noulu diaru „Farulu Constantiei“: În apropierea Constantiei, Mangaliei și Megidiei s'au creatu trei mici paduri, începutu alu lucrariilor însemnate de plantatiuni ce s'au proiectatu a se face în acestu judetiu. Padurea de lēnga Constanti'a are întindere aproximativa de 30 pogóne, celelalte dóne de câte 15 pogóne fiacare. În budgetulu comuneloru de campu s'au prevediutu de către prefectura sume pentru plantatiuni. În plas'a Megidiei s'au plantatu dejá în diferite sate peste 14,000 arbori. Pe lēnga acestea, în valea orasiulu Megidii s'au plantatu în anul trecut și primavér'a acestuia peste 70,000 salcii. Cestiunea plantatiiloru fiindu de cea mai mare importantia pentru acést'a parte a Romaniiei, consiliulu judetianu va fi chiamatu a se pronuntá în privinti'a ei, indata-ce în virtutea nóuei legi a Dobrogei se va constitui.

[Legea contra beuturiloru.] — Legislatori din Main (Statele-Unite) au adoptatu o noua lege adevératu draconica asupra vendiarei beuturiloru alcoolice. Nu numai cá se mantiene interdicerea de a se stabili cárciume și vinde beuturi, nu numai cá se opresce stabilirea de cluburi, în cari numai membrii isi potu procurá licoruri prin abonamentu, ci este interdisu ori-cui de a oferi licoruri gratis, și ori-ce persóna béta, chiaru în cas'a s'a, e pedepsita cu o luna închisóre, și la recidiva cu 3 luni. Partisanii temperantiei viséza a aplica acestu sistemu și în alte State. „Pr.“

[Emigranti în Dobrogea.] „Stéu'a Dobrogei anuntia, cá din numerulu de 87 familii romane ce se hotarisa se emigreze din Banatu pentru a se statornici în comun'a Cárjala, plas'a Macinu, judetiulu Tulcea din provinci'a Dobr. au sositu dilele trecute numai 27 familii. Opriti la Brail'a din caus'a unei puternice furtuni și neputēdu trece Dunarea s'a observatu, cá bejenarii sunt lipsiti de esistintia; comitetulu permanentu cátu și municipalitatea din localitate au venitu în ajutorulu óspetiloru oferindu-le sum'a de peste 200 franci.

[O stratagema ingeniósa] — În Bucuresci se afla de multu timpulu o ungróica, anume Rahila Falca Carol, care facea o meseria criminala, midilocind avortarea femeiloru insarcinate și punendu astu-felu adese în pericolu vietiele acelora, care apelau la dēnsa. Ea este de origine din satulu Bikfalvá, (Háromszek) în Transilvania, a servitu la spitalulu Maternitatii din Clusiu, ér' după aceea a esercitatu în satulu iei în timpulu de trei ani profesiunea de mósia, cu tóte, cá n'avea nici o cunoscinti'a teoretica. În Bucuresci ea este venita de 16 ani. De curēdu ea fú chiamata de o femeia insarcinata, totu de nationalitate maghiara, si'i aplica midilócele iei pentru a-o face se lépede. Nefericit'a se afla inse astadi între viétia și mórtē. Tóte acestea ajunsera la cunoscinti'a justitiei și d. procuroru Eugeniu Costinescu cu d. jude de instructiune Radoiu otarira a demascá pe pretins'a mosia, constatandu culpabilitatea ei. Vredu inse se adune probe cátu mai multe și mai positive, tinerii magistrati combinaru unu planu ingeniosu care le reesi de minune. D. Costinescu se duse la Rahil'a și i ceru ajutorulu pentru o dómna care s'ar' aflá în conditiunea acelora, care recurgeau de obicei la dēnsa, recomandandu i inse cea mai mare discretiune. Acesta primi propunerea și se duse cu d. Costinescu la locuinti'a acestuia. Ajunsu aci, procurorulu o lasá într'o camera, dicēdu-i-se astepte, și se duse de aduse pe judele de instructiune, d. Radoiu, pe care 'lu ascunse într'o camera de alături de unde poté se auda totu ce s'ar' vorbi, fara a fi vedutu. Trecu apoi în camera iu care'lu astépta iscusita doffortia și începú a se întielege cu dēnsa în privinti'a modululu cumu procede éa și a o întreba déca é sigura cá midilócele care le întrebuintieza nu punu în pericolu viétia clientei sale, aratādu i cá tiene multu la dómnia în cestiune si n'ar' voi se resulte vre-nnu reu pentru dēnsa; dér' cá é silitu se recurga la acestu midilocu, de óre-ce soçulu ei lipsece de mai multu timpulu din tiéra, astu-feliu cá ar' fi fórtē surprinsu déca la reintórcerea s'a ar' gasi-o în positiunea în care se aflá. Rahil'a nu voi se comunice midilócele, pe care le întrebuintieza, dér' dete procurorulu cele mai convingetóre asigurari cá prietena dsale nu se espune la nici unu pericolu și cá proba despre acést'a începú a i istorisi despre o multime de casuri în care midilócele sale au datu rezultatele dorite.

În momentul acést'a usi'a camerei de-alături se deschise și d. jude de instructiune Radoiu aparú pe pragulu ei. — „Cine esti d-ta, d-le? întreba judele cu severitate pe d. Costinescu. — Acesta se areta într'adinsu incurcatu și inganà unu nume fictivu. — „Dér' d-ei ce cautu aici?“ urma judele desemnandu pe Rahila care începuse se tremure, și care response cá a venitu se recomande domnului din casa o servitóre. — Asia? Dér' soçi'a prietenului meu X ce cautu aici? — La acést'a întrebare Rahila începú se schimbe fecie și nu mai sciú ce se respunda. Atunci judele de instructiune se date pe față și areta totu ce scia despre dēns'a facēdu i în câte-va cuvinte

totu istoriculu vietiei sale, amintēdu i casulu cu femeia, care din cauza ei se afla acumu pe patulu mortii și aretādu i scopulu pentru care ea se gasia în acelu momentu în aceea casa. Criminal'a era demascata și nu mai poté tagadú nimic. — „În numele legii, ve arestezu pe amēndoi!“ dise atunci d. Radoiu și punēdu-se într'o birja cu doffortia și cu d. procuroru ii duse la politia, unde se întielege cá nu remase de cátu culpabil'a, care, fiindu prinsu cuțatata dibacia, nu mai poté tagadú nimic și se vediu nevoita a marturisi, déca nu totu, dér' o parte din faptele ei criminale. Instructiunea se urméza cu activitate și culpabil'a nu va mai poté scapa acumu de pedéps'a ce merita. („Romanulu“)

[„Lyr'a Romana.“] Nr. 22 a. c. contine următoruluu textu: Music'a și iniurierea ei asupra civilizatiunei, (urmare și fine) G. Missailu. — Cultur'a musiciei în tiéra noastră de T. Ionescu. — Teatre și Concerte. Musica: „Nu sciamu“, mazurca de C. Dimitrescu.

Soiri ultime.

Joi a repausatu imperatés'a Rusiei în Petersburg.

În 3 Iuniu Rochefort s'a duelatu (cu Köchlin) în Genev'a și a fostu greu ranitu.

N. 4440—1880

2—3

Publicatiune.

Ordinea pentru stingere la incendii, stabilita în comun'a Brasiovu în urma conclusuluu reprezentantiei comunale din 10 Decembre 1879, care contine norme, după cari populatiunea va avé se dé ajutoriu la eventualele incendii și pentru care se va cere mai tardiu înalt'a aprobare ministeriala, va fi espusa începēdu dela dat'a de mai josu (15 Maiu) în decursu de 30 de zile în biroulu presidiuluu magistratualu, în órele ordinare de officiu, pentru a poté fi esaminata din partea fiecaruia.

Acést'a se aduce la cunoscinti'a cu acea observatiune, cá recursele obveniente în contra acestei ordine voru avé a fi asternute subscrieruluu magistratu în decursu de 30 de zile.

Brasiovu 15 Maiu 1880.

Magistratulu orasianescu.

Anunciu.

Am onóre de a aduce la cunoscinti'a onoratuluu publicu romanu, cá după o pracs'a mai bine de 6 ani în calitatea de medicu secundariu, atâtu într'unu spitalu dintre cele principale ale Vienei, cátu și în primul institutu de cura cu apa rece de acolo, — m'am stabilitu pentru sesonulu de véra la Gráfenberg (Silesia Austriaca) cá conducetoriu a celui mai vechiu institutu de cura cu apa rece — fundatu de insusi nemuritoriulu Priessnitz.

Informatiuni mai de aproape cu privire la acést'a cura — sunt gata cu placere a dá în decursuluu sesonuluu — directu dela Gráfenberg, éra în timpulu celalaltu dela locuinti'a mea stabila: Vien'a IV Goldegggasse Nr. 9.

Dr. Hosanu

mediculu institutulu Priessnitz
din Gráfenberg.

1—3

Preturile platiei

din 4 Iuniu st. n. 1880.

	Hectolitru. fl. cr.		Hectolitru. fl. cr.
Granu	fruntea . . . 10.10	Mazerea	7.60
	midilocu . . . 9.70	Lintea	8.60
Mestecatu	de diosu . . . 8.90	Fasolea	6.30
	. . . . .	Cartofi	1.90
Secara	fromósa . . . 6.—	Sementia de inu . . .	10.90
	de midilocu 5.90	„ de cânepa	6.50
Ordiulu	frumosu . . . 4.60	1 Chilo. fl. cr.	
	de midilocu 4.50	Carne de vita	—48
Ovesulu	frumosu . . . 3.40	„ de rimatoriu . . .	—28
	de midilocu 3.30	„ de berbece	—31
Porumbulu	5.30	100 Chilo. fl. cr.	
Meiu	6.60	Seu de vita prospetu .	35.—
Hrisca	—.—	„ „ „ topitu	48.—

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 4 Iuniu st. n. 1880.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	73.35	Oblig. rurali ungare . .	93.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) .	73.75	„ „ Banat-Timis	93.—
Losurile din 1860 . . .	129.75	„ „ transilvane	93.75
Actiunile banței nation. 833.—		„ „ croato-slav.	95.—
„ instit. de creditu 275.70		Argintulu în marfuri . .	—
Londr'a, 3 luni	117.55	Galbini imperatesci . . .	5.54
		Napoleond'ori	9.35 1/2
		Marci 100 imp. germ. . .	58.75

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioanu Gótt și fiu Henricu.